

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İctihad» Constantinople

Téléph : St. 865

xxvième ANNÉE

15 Juin 1931

İCTİHAD**Türkçe ve Fransızca
İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ**

No : 323

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Âla kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi altıncı sene

15 Haziran 1931

TERBİYE**GENÇLERE « ÉNERGİE » DERSİ****I**

Agâh - Sabri kütüphanesi çok faydalı kitaplar basdı Gasson dan Mubahat beye tercüme etdirdiği kitaplar çok kıymetlidir. Muvaffakiyyet ve Hayatın zevki adlı küçük kitab gençlerimizin ceblerinde ve kâfalarında bulumalıdır : Numune olarak 3 bahsını sıra ile « İctihad » a geçireceğim .

İstikbalinize inanınız, Arkadaşlarınıza inanınız .

SEKİZİNCİ TİP

Bu tip ; İnsanların, hayatın yarısından ziyadesini bel' eden müşkilât ve zararlar karşısında alması lâzım gelen vaz'ıyyeti gösterir. Düşünürseniz görürsünüz ki hayatımız, tehlikelerin, müşkilâtın ve muvaffakiyetsizliklerin enva'ile dolu bir denizle muhat bir adadır. Dünyada tam ve kâmil hiç bir şey yokdur . Her vakit yüzde ondan altmışa kadar muvaffakiyetsizliği hesaba katmalısınız. Fakat bu hal mücadelede kaçınız demek değildir.

Ba'zı kimseler bir kaç darbe yeyince mücadele sahasını terk ederler. Hayatın büyük ve şifa bahş dalgaları önlerinde koşuşurken onlar bir köşede gizlenirler .

İnsanların çoğu bu kabil hatalarını ömürlerinin mütebaki senelerinde ta'mir ve telâfiye çalışırlar. Halbuki dünyada çok def'a mağlubiyet en tabi'i bir neticedir . Zafer nâdirdir . Ka'ideten her zafer uzun bir mağlubiyet zincirinin intihasıdır. ben iddi'a ederimki Britania Devleti, bu mu'azzam imparatorluk , hakikatde bizim ehemmiyyet 'atf etmediğimiz mağlubiy-

yetlerle vücade gelmiştir. Hiç olmazsa , şurası muhakkak ki İngiltere, bir kısım tarih kitaplarının bizi inandırmaya çalışdıkları gibi bir sıra parlak zaferlerle kurulmuş değildir.

Esasen başka milletlerin bir dürlü anlayamadıkları sır, İngiliz seciyyesi de budur. Başkaları oyunda, ticaretde, ihtira'at ve keşfiyyatda hattâ harbde dahi İngiltereye fa'ikdirler. fakat her şey'e rağmen yolunu şaşırmadan , hattı hareketini deşışdirmeden yürüyen, hedefine yürüyen yalnız İngilizlerdir . İngilizlerin sistemini bilhassa Amerikalılar hiç ihata edemiyorlar . Amerikalılar Şartred kompani gibi bir ticarethanenin tamam otuz beş sene bir kuruş bile kâr vermediği halde yaşaya bilmesini hayretle görürler .

Amerikada olsaydı bu ticarethane çokdan tasfiye edilmiş olurdu. Halbuki İngilizler mağlubiyette bile başka zevk, başka haz bulurlar.

Başka milletler , bir fudbolcu topu kal'aya sevk ederse alkışlarlar. Fakat İngilizler çalışubda muvaffak olama-

yan «football»cuyu da alkışlarlar. Ona sanki muvaffak olmuş gibi « Yaşa » diye haykırırlar.

İngilizlerin başka milletlere nisbetle fazla -sile malik oldukları faziletlerden biri, müşkil-ler ve mağlubiyyetler karşısında gösterdikleri tahammüldür. Derlerki İngilizler ba'zı hususat-da geridirler. Musikiden az anlarlar. Sanayi'i nefise ve mi'maride 'acemidirler. Suhbetleri tatsız, hitabetleri kuvvetsizdir. fakat bütün bunlara rağmen onlarde » Tahammül » çok kuvvetlidir. Bunlar bir yerden bir yere atırlarsa kırılmazlar. Köseleden yapılmış gibidirler.

Andre Carnegie nin hayatı bu iddi'amin en beliğ bir şahididir. Carnegie Amerikada bir çok ma'adin ve demir fabrikaları ortasında kendi müessesesini kurduğu vakit herkes onu deli zan etmişti.

Fakat Carnegie önüne çıkan bütün müşküllere bütün tehlikelere gülerek göğüs verdi. başkaları ona rekabet sahasından çekilmeği teklif ederlerken o yeni fabrikalar açdı. Nihayet bir zaman geldi ki rakipleri mağlub oldular. Fabrikalarını ona satmağa, işlerini ona terk etmeğe mecbur kaldılar. Muvaffakiyyetlerinin sırrı onun millî seciyyesindeki « İktiham » dır.

Her iş adamının, her Devlet adamının kendisini (Bed binî) den vikaye etmesi doğrudur. Hattâ hadisat ve erkam size muhalefet etse yine nikbin olmak lâzımdır. Ba'zı kimseler mağmum bir yıldız altında doğmuş gibi (bed bini)ye musabdırlar. Fakat bu hastalığı tedavî etmek - bir çoklarının zannı hilâfına olarak - iradenin ma'nevî a'sabını inkişaf ettirerek (Tereddüd) ü (İ'timad) a kalb eylemek mümkündür .

Ba'zı hakikî khüsran ve inkisarlar vardır ki bunların 'ilâci (Zeman) dır. Bunlardan bir kısmının kıymeti ömrümüzün bir sa'atine bile mu'adil değildir. Bunlara ahvali hava'ıyyeye ve-rilen kıymetden büyük bir kıymet 'atf etmek doğru değildir. Mes'ele istikbale ümid ile baka bilmektedir. Her dimağda bir san'atkâr yaşar. Bunun ismine « Hayal » derler. Bunun yapacağı

resimlerin muvaffakiyyet ve zevklerimiz üze-rinde kat'i te'sirleri vardır.

O san'atkâr size fena tablolar resm ederse, derhal onun atelyesini kapamalısınız. Demek ki o sizin düşmanınızdır. Fakat Eğer o size zafer ve terakki levhaları tersim ederse dostunuzdur. O size henüz erişilmemiş zafer şahikaları, muvaffakiyyet sahaları göstermeli o size ticaret-hanenizin on sene sonra alacağı şeklin resmini yapmalıdır. Her insanın içinde bir ümid, da'ima eyi günler geleceğini va'd eden bir his vardır. Bu his yalan değildir. O bizi rü'yalarla ihata eder. Ve bu rü'yalar tahakkuk edebilir. Bizim bütün ruhi ve fikrî teşekkülâtımızın en 'amelî ve en faydalı 'uzvu bu his ve bu ümid-dir. Fakat biri çıkarda ben ümid istemiyorum, Kat'ıyyet, emniyyet istiyorum derse ona verilecek cevap yokdur. Ya ümid vardır. Ya hiç bir şey. Tehlikesiz bir hayat susuz denize benzer. Hiç kimse hiç bir şeyden yüzde yüz emin olamaz. Ekseriya giriştiğimiz işlere onları nasıl bitireceğimizi bilmeden başladığımız bir hakikat değildir? Ağzımıza aldığımız lokmalar boğaz deliğimizden daha büyüktür. Böyle iken biz onu yine yutuyoruz.

Tereddüde, kararsızlığa düşmeğe başlayacağınızı his eder etmez hücum borusunu çaldırınız! Ben müşkilâta karşı sırf hücumla kalkmak, ta'arruza geçmek suretile muvaffak olmuş pek çok kişi tanırım. Kavğada tokadı ilk atan hesabına yüzde elli kavğayı kazanmıştır! her vaz'ıyyet karşısında kat'i hesaplar, ve cebir mu'adeleleriyle yürünmez?

Colombe, tarihin tanıdığı en meşhur deniz yolculuğuna çıktığı gün, bildiklerinin hepsi (Garbe doğru dümen tutacağından) 'ibaret idi. Elinde ne bir harita vardı, ne bir yol biliyordu. Bütün bilgisi dünyanın (Yuvarlak) olduğundan 'ibaretti. Colombe, vazifesini ta'arruz ve tehammül sayesinde yaptı. Başka yol yokdur, bir insan evvelâ kendine sonra da başladığı işe inanmalıdır. Hepimizin düsturu şu olmalıdır: « Ben muktedirim » insan yalnız kendine güvenmeli, arkasını kendine dayamalıdır. Sonrada

arkadaşlarına, adamlarına i'timad etmelidir ve adamlarının, arkadaşlarının her zaman eyi taraflarını görmelidir. san'atına inanmalı, kudretinden şübhe etmemelidir. Herkes her bu-

randan muzaffer çıkacağına, atının parlak ve istikbalin maziye nisbetle daha aydınlık ve daha büyük olacağına iman etmelidir. Ederse muvaffak olur.

Dünyanın başlıca Devletlerinin vaz'iyeti hazıraları

III

ALMANYANIN VAZ'İYYETİ

Almanya harbdan sonra pek çetin bir devr geçirdi. Bir çok vatandaşları mahv etmiş olan bir malî iflâsa katlanmaya mecbur oldu. Sana-yi' şeflerinin ve politika adamlarının teşkil kabiliyeti sayesinde sür'atle belini doğrulttu ve iktisad nokta'î nazarından Avrupanın birinci Devleti olacak görünüyor.

Alman bahriyyesi, ordu ve tayyaresi hayret edilmeye şayan bir surette inkişaf etdi ve ticarî nokta'î nazardan Almanya, cihan piyasalarında eski rakibi İngiltereyi geride bırakmışdır.

Bir iktisadî fa'ikiyyet mefkûresi Almanyaya büyük bir sina'î ittisa' verdi. Darussana'aları, bütün kavmlere vaktile Muttehide'î Amerika-dan satın aldıkları zira'î ve demir yollar lavazimini vermektedir. Mektebde ve kışlada kazanılmış « discipline » haslatları sayesinde Alman işcinin « rendement » i Fransız işcininkinden bir sülüs fazladır. Bu keyfiyyetin neticesidir ki Almanyada maliyyet fi'atları diğer memleketlerin maliyyet fi'atlarından aşâğıdır; bu ise i'tiraz götürmez bir ticarî fa'ikiyyet teşkil eder.

Belini doğrultmasile, bu a'lâ vaz'iyet Almanyaya yeni bir şevket ve 'azemet te'min ederdi. Fakat muhtelif fırkalara mensub mufritlerin te'siri altında intikam almak ve mu'ahedenamelerin tekrar gözden geçirilmesi, ta'dil, tashih edilmesi fikirlerine kapılmakdadır ve garb medeniyetlerine, hiç şübhe yok nihayet verecek yeni bir harb ile Avrupayı tehdit etmektedir. Asıl mes'eale, kendisine kabul etdirilmiş ağır cızıyeden kurtulmak isteyen Almanya ile, büyümek arzu eden İtalyanın ve

dinini [ya'ni bolşevikliği] neşr etmek ümidine bulunan Rusya'nın yeni bir harbe girişmek için birleşüb birleşmeyeceklerini bilmektir.

Avrupanın huzur ve musalemeti için mes'ud bir keyfiyyetdir ki Almanya henüz teslihatını tecdid edememiştir ve Rusya, hududları haricinde musellah bir mücadeleye girişmek kabiliyyetinde değildir.

Almanya, İtalya, Rusya arasında nazariyen mümkün olan ittifak bu gün kolayca hayyizi fi'le çıkacak kabiliyyetde değildir. Şübhesiz bir kaç sene sonra bu ittifak olacaktır; fakat o zaman, muhtemeldir ki Almanlar, askerî mubarezelerde, galib mağlub her iki taraf tamamen mahv oldukları halde iktisadî mubarezelerin, galibleri zengin edebileceğini anlamış bulunacaklardır.

LEHİSTANIN VAZ'İYYETİ

Lehistan bu gün Avrupa hayatının karanlık bir cihetini teşkil ediyor. Bu büyük memleket, rakib fırkalara munkasim memleketlerin ne olduklarını en eyi gösteren memleketlerden biridir. Vaktile komsuları tarafından paylaşılmış ve dünya tarihi siyasisinden silinmiş iken Harb ile hayata i'ade olundu, fakat elde ettiği maddi vahdet kendisine ma'nevî birlik vermedi. Ancak bir Dictateur idaresile bir hayat, her gün Almanya ve Rusya tarafından tehdit olunan bir hayat idame etmektedir. Bir ecnebi gazetesi Lehistanın hayatının muhat olduğu tehlikeleri atideki satırlarla da gösteriyordu :

« Şarkî Prussia, Lehistanda bir girinti [Enclave] oldu. 100 de 97 si Alman olan Dantzig